

לב
הדברים

הגלות שהייתה מוחשית מאוד בעבר, נדמית לנו כמו חלום רחוק. חלום הבלהות של ייסורי הגלות צריך לגרום לנו לחשבון נפש כשאנחנו מתעוררים ושבים לארץ.

.....

כשעם ישראל מתעורר לוקח לו זמן לשוב למלוא כוחותיו ומוסריותו, כמו שכשאדם פרטי מתעורר הוא חווה כמה רגעי בלבול וטשטוש ראשוניים.

.....

הגלות ריכזה אותנו. היא לקחה את כוח השלטון החומרי מידינו והשאירה רק את עולם הרוח ותיקון המידות. עכשיו כשאנחנו חוזרים להנהיג את עצמנו, השלטון יכול להיות מתוך טהרת המידות וניקיון כפיים.

.....

אף על פי שעדיין לא הגענו לרמה גבוהה זו של טהרה, אנחנו נמצאים במצב טוב לאין ערוך ממה שהיינו לפני הגלות.

.....

עם ישראל, כשחזר לארץ, קיבל נשמה חדשה אשר נותנת לו מבט חדש על עבודת ה'.

.....

במקומות רבים הדגישו חז"ל בצורה מפורשת את קדושתה של הארץ על פני שאר הארצות. כך נאמר במדרש: "אמר הקדוש ברוך הוא חביבה עלי ארץ ישראל יותר מן הכל. למה? שאני תרתי (חיפשתי) אותה. וכן הוא אומר: ביום ההוא נשאתי ידי להם. להוציאם מארץ מצרים אל ארץ אשר תרתי להם, זבת חלב ודבש, צבי היא לכל הארצות". חז"ל מתארים כיצד הקב"ה כביכול 'חיפש' עבור עם ישראל את הארץ המופלאה הזאת ונתן להם אותה מפני חביבותה עליו.

כך גם נפסק להלכה במשנה במסכת כלים: "ארץ ישראל מקודשת מכל הארצות. ומה היא קדושה? שמביאים ממנה העומר והביכורים וּשְׂתֵי הַלֶּחֶם, מה שאין כן מכל הארצות". אולם, יש לשים לב להערה חשובה. הקורא את המשנה הזאת בצורה פשוטה ושטחית יכול להתבלבל ולחשוב שארץ ישראל קדושה רק בגלל מצוותיה ואין בה קדושה עצמית. אך ודאי שההיפך הוא הנכון. ארץ ישראל היא קדושה בקדושה עצמית, טבעית ומהותית, ומתוך קדושה זו מתחייבות מצוות רבות שנועדו להתאים את החיים של האומה לקדושתה של הארץ. המצוות המיוחדות לארץ ישראל נקראות "מצוות התלויות בארץ" כיוון שהן תלויות בקדושתה של הארץ ואין קדושת הארץ תלויה בהן.

בסיס לדבר האסור - א | הלכות

חפץ של היתר שהונח עליו דבר שהוא מוקצה על מנת שיהיה מונח עליו בשבת, נעשה גם החפץ המותר מוקצה, מפני שהוא 'בסיס לדבר האסור'. למשל, המניח כסף על שולחן, למרות שהשולחן מצד עצמו אינו מוקצה, כיוון שהניח עליו כסף שהוא מוקצה, נעשה השולחן מוקצה מפני שהוא 'בסיס לדבר האסור'. כלומר, בהחלטה להניח את הכסף על השולחן, גלומה הסכמה שלא להשתמש בשולחן בשבת, ונעשה השולחן מוקצה. וגם אם הכסף ייפול ממנו באמצע השבת, כיוון שהשולחן היה מוקצה בבין השמשות - נותר השולחן מוקצה לכל השבת. אבל אם לא התכוון שהכסף יהיה שם אלא שכח אותו על השולחן, כיוון שלא החליט לעשותו בסיס לדבר האסור, השולחן לא נעשה מוקצה. אלא שלכתחילה אין לטלטל אותו עם המוקצה שעליו, ולכן יטה את השולחן כדי שהכסף ייפול הצידה. ואם ייגרם הפסד מהפלת המוקצה הצידה, כגון שהמוקצה הוא מחשב כיס, מותר לטלטל את השולחן עם המוקצה שעליו עד למקום שבו יוכל להטותו הצידה בלא לגרום נזק. (מתוך 'פניני הלכה' שבת ב' כג, ה)

אל ואסל

המעבר מפרט לכלל כביטוי לגאולה

יחד/ שמרית אור

עוד נדע ימים טובים מאלה,
עוד נדע ימים טובים פי אלף,
שורשינו יעמיקו סלע
כמו ארזים בהר.

עוד נדע ימים טובים מאלה,
עוד נמתיק מימיו של ים המלח,
כשדה ירוק אחר השלף,
כאשד בלב מדבר.

יחד - כל הדרך,
יחד - לא אחרת,
יד בידי נושיט לטוב
שעוד יבוא, בוא יבוא.
יחד - כל הדרך,
יחד - לא אחרת,
יחד איש אל איש יפתח
את לבבו.

בבוקר אביבי אחד, אחרי לילה שקט על הים, נגלה לעיניהם קו החוף של פלשתינה. השניים עמדו ללא נוע על גשר הפיקוד, ובמשך כעשר דקות צפו במשקפותיהם לעבר האופק.

"אני מוכן להישבע שזה מפרץ עכו", אמר פרידריך.

"אפשר גם להישבע שזה לא המפרץ", השיב קינגסקורט. "אני עוד זוכר איך הוא נראה. לפני עשרים שנה הוא היה שומם לגמרי. שם מימין, זה הר הכרמל. שמאלה ממנו, ממול, נמצאת עכו".

"כמה שהכול השתנה", קרא פרידריך. "קרה פה נס".

כשהתקרבו לחוף יכלו לראות את הפרטים ביתר בהירות. במפרץ שבין עכו לבין מורדות הכרמל עגנו אוניות גדולות, מהסוג שבנו עוד בסוף המאה התשע עשרה. מאחורי צי האוניות נראו קווי המתאר של המפרץ היפה. בקצהו הצפוני נראתה עכו, על בניינה ויופיים המזרחי: חומות המבצר האפורות, הכיפות העגולות, השמנמנות, והצריחים הדקים שהזדקרו בחן מול שמי הבוקר. במבנים האלה לא חל שינוי גדול, אבל מדרום, בחלקה התחתון של העיר למודת התלאות, בקשת החוף, נבנה אזור מגורים מפואר. אלפי יולות לבנות מבהיקות הציצו מתוך גנים ירוקים ופורחים. השטח שהשתרע בין עכו לכרמל נראה כמו גן צבעוני, וההר עצמו היה מעוטר בבניינים, שנצצו באור השמש.

כיוון שבאו מדרום, הסתירה להם צלע ההר את מראו של נמל חיפה, אבל עכשיו הוא כבד השתרע לפנייהם, ומניין השדים והרוחות בדיבורו של קינגסקורט הלך וגדל.

העיר ששכנה לחוף הים הכחול התגלתה כיפהיפה. סוללות אבן עצומות על פני המים יצרו בעיני המבקרים בנמל רחב הידיים רושם נכון: זה היה הנמל הנוח והבטוח ביותר ביים התיכון. אוניות בכל הגדלים, מכל הסוגים, תחת דגלן של כל האומות, עגנו בו בשלום.

קינגסקורט ופרידריך היו המומים. במפת הימים שנשארה אצלם מלפני עשרים שנה, עיר הנמל הזאת לא הייתה מסומנת כלל, והנה, כבמטה קסם, היא קמה והייתה לעובדה. מסתבר שהעולם לא עמד מלכת בהיעדרם.

היאכטה הטילה עוגן והם התקדמו לעבר המזח בסירה שנעה בנחת בין האוניות הרבות. הם הביעו את התלהבותם במשפטים קצרים ומקוטעים.

(אלטנוילנד/ בנימין זאב הרצל)